

Upcykling, czyli drugie życie odpadów

Recykling, czyli jedna z metod ochrony środowiska poprzez odzysk i ponowne wykorzystanie odpadów do produkcji nowych towarów jest działaniem, które znamy od lat i jest z powodzeniem stosowane w Polsce i na całym świecie.

Dziś na ekologiczny top powoli przebija się nieco inny rodzaj działania ekologicznego o podobnie brzmiącej nazwie: upcykling, postrzegany jako recykling 2.0. Definicja jest tu bardzo prosta - w ramach upcyklingu, właściciel bezużytecznego przedmiotu wykorzystuje go ponownie w innym celu nadając mu nowy sens. O ile recykling dostarcza materiałów do przetworzenia w surowce i wyprodukowania nowych rzeczy, upcykling zachęca do kreatywnego myślenia poprzez zmianę przeznaczenia, stworzenie nowego praktycznego produktu lub nawet dzieła sztuki. Upcykling jest też przeciwieństwem downcyklingu, czyli produkowania rzeczy mniej cennych od wykorzystanych surowców.

Główne cele ekologiczne upcyklingu to: ograniczenie wykorzystania zasobów naturalnych, zmniejszenie kosztów finansowych i zużycia energii związanej z produkcją, zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska. Warto zaznaczyć, że są one z powodzeniem realizowane.

Choć doraźne działania upcyklingowe są znane od wieków i doskonale znają go nasze babcie, mówi się, że początki szerzej stosowanego upcyklingu sięgają połowy lat 90. XX w., a swoje źródło mają w Niemczech. W 1999 r. Riemann Verlag wydał książkę „Upcykling”. Przełom nastąpił w 2002 r. po publikacji książki William McDonough’a i Micheal Braungart’a pt. „Cradle to Cradle: Remaking the way we make things”, w której przedstawili koncepcję C2C (Cradle to Cradle) zakładającą powrót produktów do biologicznego lub technicznego obiegu bez strat ilościowych i jakościowych materiałów.

Dziś wiele firm działa w oparciu o koncepcję C2C produkując np. wyroby pasmanteryjne, portfele, plecaki i torby ze zużytych banerów lub węży strażackich, a także elementy budowlane. Przykłady upcyklingu w życiu codziennym możemy mnożyć i zależą właściwie tylko od naszej kreatywności, a galerie internetowe roją się od fotografii wszelkiej maści wynalazków. Karmniki dla ptaków, meble ogrodowe lub łóżka sypialniane z palet, stojaki z aluminiowych puszek, miotły i doniczki z plastikowych butelek, sandały ze zużytych opon samochodowych, cegły i dachówki jako elementy wystroju trawników, fantazyjne mozaiki z kolorowych kapsli butelek.

Upcykling jest też domeną designer’ów i artystów, a ich dzieła często zyskują status sztuki użytkowej. Unikatowa biżuteria z kapsli po piwie i gustownie wykonane meble z europalet to dla niektórych osób przedmioty nieodzowne, w wyrazisty sposób podkreślające na wskroś ekologiczny styl życia ich właścicieli.

Czy ogromna stara waliza może stać się unikatową komodą z podstawą wykonaną z europalety, a odnowiona felga samochodowa stolikiem kawowym? Z pewnością tak, to kwestia naszej pomysłowości i spojrzenia na wystrój wnętrz z innej perspektywy.